

REFERAT Natur-, Miljø- og Klimaudvalget d. 14-04-2020

Mødedato Tirsdag d. 14. april 2020 kl. 10:00

Mødested Virtuelt udvalgs møde

Indholdsfortegnelse

Opfølgning omkring oversvømmelseshændelser i det åbne land i oplandet til Storå.....	3
Vedtagelse af Regulativforslag til Trævel Å.....	5
Placering af gyllebeholdere i det åbne land.....	7
Ansøgning fra Færch vedr. fortsat drift af grundvandskøleanlæg.....	9
Nedlæggelse af toiletbygning ved Nørhede Plantage.....	11
Formidlingsprojekt ved Tvis Mølle Naturlaboratorium.....	12
Forvaltningsplan for bæver i høring.....	13
Budgetopfølgning pr. 29. februar 2020.....	16
Lukket: Meddelelser.....	17

Punkt 1: Opfølgning omkring oversvømmelseshændelser i det åbne land i oplandet til Storå

06.02.00-P05-1-20

Sagsfremstilling

TM - NMK

Natur-, Miljø- og Klimaudvalget behandlede på sit møde den 29. november 2016 som punkt 6 en sag om Oprensning af udløbet af Storå til Felsted Kog. Som led i sagen blev der redegjort for historikken omkring oprensninger tilbage i amtets tid, som senest blev gennemført i 1986.

Efter ophøret af oprensninger gennemførte amtet i perioden 1989 til 2020 en overvågning for at konsekvensvurdere og nåede frem til, at ophøret af oprensningen ikke var af væsentlig betydning for vandføringsevnen i Storå.

Udvalget besluttede på baggrund af sagens oplysninger ikke at foretage sig yderligere.

Efter en rekordvåd 2019 og en vintersæson med massivt og vedvarende nedbør over en langvarig periode, opstod der i februar 2020 en langvarig oversvømmelsessituation med en varighed på mere end tre uger og tre på hinanden kritiske vandstands niveauer i Holstebro by, som efterfølgende er vurderet at svare til op til en 30 års hændelse på vandmængder og 20 års hændelse på vandstanden.

Tilsvarende kunne de omfattende vandmængder konstateres på både marker og i ådalen i hele oplandet til Storå – og for den sags skyld i mere eller mindre hele Jylland, hvor der overalt var massive problemer med de store mængder regnvand.

De konstante regnmængder over vinteren har betydet højt grundvandsspejl mange steder og har medført hurtig afstrømning fra alle overfladearealer i oplandet til Storå, da oplandet opfører sig som en ”våd svamp” der ikke kan opsuge mere vand. Det betyder, at ådalene over lange perioder har fungeret som en buffer for vandmængderne, så der sker en udligning/forsinkelse over tid, som reducerer niveauet for, hvor omfattende oversvømmelserne bliver nedstrøms, set i forhold til hvis vandet kunne løbe uhindret afsted igennem vandløbssystemerne. Længst mod vest er der ikke længere en ådal, og her bliver en væsentlig faktor i stedet vandstanden i fjorden.

Vandløbssystemerne fungerer på den måde på samme vis som når der anlægges kloak i byerne, hvor dimensionering efter ”peak-flow” vil nødvendiggøre kæmpeledninger, dårlig selvrensningsevne og uforholdsmæssige store omkostninger til både anlæg og vedligehold. Derfor dimensioneres der mindre ledninger, som giver en styret vandstrøm, mens vand bremses på terræn og i regnvandsbassiner, hvor dette er muligt – ind til der er ”plads i systemet” til vandmængderne.

For vandløbssystemerne vil ”dimensionering” af vandledningsevnen for store flow både betyde risiko for øgning af oversvømmelsesproblemer, fordi vandet kommer for hurtigt, lige som det afføder øgede driftsomkostninger på grund af forringelse af den selvrensende effekt, i alle andre situationer end under peak-flow.

Hvor og hvornår der står vand på terræn forskellige steder i oplandet til en å som Storå er styret af mange faktorer, som er forskellige fra sted til sted. Længst mod vest ved udløbet til Feldsted Kog har vandstanden i fjorden og havet en betydning – mens vandstanden omkring Holstebro by ikke er påvirket af vandstand i fjord og hav, grundet højdeforskel på cirka 7 meter. Andre steder kan grundvandsspejl, tilstand af dræn og højde på diger være af betydning. Og endelig kan sandaflejringer uden for udløbet af åen og vedligeholdstilstand i selve åen potentielt være faktorer som spiller ind i én eller anden grad. I vedlagte bilag 1 er der en overordnet redegørelse for hvilke faktorer, som kan være af betydning for, hvor der er oversvømmelse af arealer på strækningen mellem Holstebro og Feldsted Kog.

Generelt er det med de rekordvandmængder, der er faldet over vinteren, umuligt at undgå oversvømmelser de fleste steder, uanset hvordan der sættes ind. Hvorvidt der er faktorer, som for det enkelte sted kunne have væsentlig betydning for omfanget og varigheden af oversvømmelserne, kræver meget stedspecifikke vurderinger.

I forbindelse med vinterens oversvømmelser og efterfølgende har der i både presse og fra lodsejere været udtrykt frustration over situationen med oversvømmede arealer i det åbne land, og over hvorfor der ikke bliver gjort noget for at afhjælpe oversvømmelserne. Blandt andet er der modtaget henvendelser fra lodsejere i den vestligste del af oplandet til Storå, som sammen med et kort over arealerne, som ejes af pågældende lodsejere, fremgår som sagens bilag 3 og bilag 2. Lodsejerne, som underskriver henvendelsen, ejer 30 % af bredmeterne fra nedstrøms overløbsrampen vest for Holstebro by og ud til digerne før Felsted Kog. Der har været planlagt møde med Storå Ålaug, som er udsat grundet situation med Coronavirus, og der har været holdt møde med Holstebro Struer Landboforening om situationen og de udfordringer, som

opleves. Holstebro Struer Landboforening har, som en væsentlig interessent, tilbudt at deltage i drøftelser og undersøgelser af udfordringerne, og om der kan være meningsfulde initiativer.

Med baggrund i de konstaterede klimaudfordringer, vedlagte henvendelse og den generelle debat om problematikken, ønskes en drøftelse med udvalget, hvordan der skal arbejdes videre med problematikken.

Det er som det fremgår af ovenstående Teknik og Miljøs vurdering, at det ikke er muligt at undgå oversvømmelser i den ekstremssituation, som har været den forgangne vinter. Det er også Teknik og Miljøs generelle opfattelse og vurdering, at Storå og umiddelbart tilstødende arealer, ikke er udfordret på afvandingen, med mindre der er tale om ekstremssituationer.

Da der dels er tale om ekstreme situationer, og det samtidig er komplekse hydrologiske og fysiske sammenhænge, som er afgørende for vandføringsevne, så kan det også være meget individuelle årsager og faktorer, som er medvirkende til, at der opstår oversvømmelser forskellige steder. Derfor er der også risiko for at iværksætte initiativer, som reelt ikke vil have nogen effekt på konkrete oversvømmede arealer, hvis ikke der gennemføres konkrete undersøgelser af hvilke parametre, som er afgørende for det enkelte sted, hvor der opleves udfordringer.

Hvis udvalget ønsker, at der skal tages initiativer for nærmere afklaring, er det Teknik og Miljøs anbefaling, at der rettes henvendelse til de lodsejere, som konkret oplever problemer, for at få data om udstrækning og omfang af dette. Disse oplysninger kan så lægges til grund for nærmere undersøgelser af hvilke konkrete faktorer, som er betydende for de konkrete steder, og på den måde identificere og kvantificere mulige initiativer og effekter, således at der kan skabes et konkret overblik over mulige initiativer, deres effekt og omkostninger forbundet hermed.

En sådan opgave kan med fordel udbydes til en ekstern rådgiver, idet der vil skulle anvendes et bredt sæt af specialistkompetencer inden for vandløbshydraulik, vandmiljø og naturtilstand i vandløbene, så vandløbslovens dobbelte formål om vandaflod og miljøtilstand opfyldes. Desuden vil det være vigtigt at fastlægge omkostninger til eventuelle indsatser, således at der kan vurderes på omkostningseffektivitet i forhold til eventuelle indsatser, så dette kan sammenholdes med en forventet effekt holdt op mod ekstremssituationerne. Alle disse kompetencer har Teknik og Miljø ikke in-house, og samtidig vurderes det at være en meget tidskrævende opgave, som vil forhindre en række andre opgaver løst internt, hvorfor opgaven anbefales løst af ekstern rådgiver.

Det er også Teknik og Miljøs vurdering, at eksempelvis Holstebro-Struer Landboforening med fordel vil kunne anmodes om at deltage som repræsentant for lodsejere, ift. at få defineret og belyst spørgsmålene til en rådgiver således, at der skabes sikkerhed for, at de perspektiver som lodsejere kan have på en sådan undersøgelse, sikres belyst fra start.

Indstilling

Det indstilles at Natur-, Miljø- og Klimaudvalget:

- Drøfter oversvømmelserne i det åbne land i oplandet til Storå
- Beslutter om der ønskes udarbejdet et oplæg til undersøgelser af betydende faktorer og mulige tiltag med effekt på afstrømningsforhold ved ekstremssituationer, samt indhentet tilbud på en sådan opgave.

Beslutning

Natur-, Miljø- og Klimaudvalget besluttede, at der rettes henvendelse til Kystdirektoratet med henblik på, at der skal udarbejdes et oplæg til undersøgelser af afstrømningsforholdene ved udløbet til Felsted Kog. Der tages kontakt til Holstebro-Struer Landboforening med henblik på samarbejde omkring problematikken med afstrømningsforhold.

Teknik og Miljø vil ekstraordinært, på baggrund af hændelsen i februar 2020, i den kommende tid gennemgå å-forløbet fra Holstebro til Felsted Kog og fjerne forhindringer i åen, der er i strid med regulativet.

Bilag

Bilag 1 Notat om faktorer som kan være af betydning for oversvømmelseshændelserne i den vestlige del

Bilag 2 Kort over arealer ejet af lodsejere, som har henvendt sig i brev til Borgmesteren 7. marts 2

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål vedr. vandføringskapacitet i Storå

Punkt 2: Vedtagelse af Regulativforslag til Trævel Å

06.02.11-P24-1-19

Sagsfremstilling

TM/MN - NMK

Skive og Holstebro kommuner har udarbejdet et nyt regulativ for Trævel Å, der er grænsevandløb på den nedre del af vandløbet. Strækningen, der danner kommunegrænse, svarer til de nederste 1.146 meter vandløb frem til udløbet i Sønder Lem Vig, mens den øvrige del er beliggende i Skive kommune.

Vandløbsmyndigheden har pligt til at udarbejde regulativer for offentlige vandløb. Regelgrundlaget mv. for udarbejdelse af regulativer er vandløbslovens § 12 (lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019) samt bekendtgørelse om regulativer for offentlige vandløb (bekendtgørelse nr. 919 af 27. juni 2016).

Trævel Å er målsat med krav om god økologisk tilstand, omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og i Holstebro Kommune indgår Trævel Å, som en del af habitatområde nr. 32 for Sønder Lem Vig og Geddal Strandenge, jf. bilag 3.

Retsgrundlaget for administrationen af Trævel Å som beskriver lodsejernes og vandløbsmyndighedens pligter og rettigheder ved vandløbet, består af et overordnet Fællesregulativ for 109 offentlige vandløb, vedtaget af Skive Kommune i maj 2016 og Holstebro Kommune den 19. april 2016, samt det specifikke regulativ som fremlægges her. Fællesregulativet indeholder de generelle overordnede bestemmelser for administrationen af de offentlige vandløb i Skive Kommune, herunder perioden hvor der kan foretages grødeskæringer. Det specifikke regulativ indeholder de konkrete bestemmelser, som kun vedrører Trævel Å, og omfatter bestemmelser for skikkelsen, vandføringsevnen, vedligeholdelsen, strømrendebredder og antallet af grødeskæringer. Regulativforslaget med tilhørende kortmateriale fremgår af bilag 1.

Regulativforslaget til Trævel Å har været i den lovpligtige 8 ugers offentlig høring i perioden 29. november 2019 – 24. januar 2020. I forbindelse med høringen er der indkommet ét samlet høringssvar fra Landbo Limfjord på vegne af 31 lodsejere i oplandet til Trævel Å. De overordnede punkter, der er kommet bemærkninger til vedrører:

- Bekymring over at dimensionerne for Trævel Å er fastsat ud fra den aktuelle tilstand.
- Ønske om tydeliggørelse af hvordan afledning af vand og miljø afvejes, samt
- Et ønske om at vandløbets vandføringsevne tilgodeser de ændrede afvandingsbehov.

Høringssvaret samt de administrative kommentarer til høringssvaret fra både Skive og Holstebro kommuner, er vedlagt som bilag 2.

Skive og Holstebro kommuner har vurderet, at det indkomne høringssvar ikke giver anledning til tilretning af regulativforslaget, og ønsker derfor at fortsætte godkendelsesprocessen af regulativet for Trævel Å. Pumpeintervallet i Sdr. Lem Vig dige- og landvindingslag jf. vedtægterne er indskrevet i regulativforslaget for at præcisere betingelserne i området, men dette har ingen betydning for regulativrevisionen.

Vedtagelsesprocessen forventes at forløbe parallelt i Holstebro og Skive kommuner. Skive Kommune indstiller vedtagelse af regulativet for deres Teknik- og Miljøudvalg den 10. marts 2020. Regulativet for Trævel Å træder i kraft 4 uger efter offentliggørelse af regulativet, såfremt regulativet ikke påklages.

Der forventes ingen ændrede økonomiske konsekvenser for vedtagelsen af et nyt regulativ for Trævel Å, da vedtagelsen ikke medfører besparelse eller en øget udgift, da den nuværende vedligeholdelsespraksis for vandløbet fastholdes.

Indstilling

Det indstilles, at Natur-, Miljø- og Klimaudvalget beslutter:

- at vedtage regulativ for Trævel Å. Regulativer bliver efterfølgende offentliggjort med fire ugers klagefrist før endelige ikrafttrædelse.

Beslutning

Udvalget besluttede at udsætte sagen med henblik på, at formand og næstformand for udvalget deltager i lodsejerdialo. Dette koordineres med Skive Kommune.

Bilag

Bilag 1 - Regulativforslag for Trævel Å

Bilag 2 - Høringssvar fra lodsejere samt kommunernes besvarelse

Bilag 3 - Trævel Å og Sønder Lem Vig

Punkt 3: Placering af gyllebeholdere i det åbne land

09.17.15-P19-5-20

Sagsfremstilling

TM/AEC - NMK

Baggrund

Teknik og Miljø oplever en stigning i ansøgninger om gyllebeholdere placeret uden direkte tilknytning til landbrugsbygninger i det åbne land. Efterspørgslen er både på bygningsløse ejendomme og planteavlsejendomme med bygninger.

Landbruget har undergået en forandring fra mange små bedrifter med mindre jordtilliggende, til i dag at være domineret af færre større bedrifter med væsentligt større jordtilliggende. En del af den jord drives på selvstændige bygningsløse ejendomme.

Strukturforandringen medfører, at nogle landmænd skal transportere gylle over store afstande for udbringning. Samtidig leverer en del landmænd gylle til biogasanlæg, og afgasset biomasse returneres derefter til gyllebeholderen. Der leveres også afgasset biomasse til landbrug uden dyrehold. Ved at placere gyllebeholdere decentralt, hvor gyllen eller den afgassede biomasse skal anvendes, undgås unødvendig ekstra kørsel, hvilket mindsker CO2 udledningen og de transportmæssige gener for omgivelserne.

Gyllebeholderne finansieres i flere tilfælde af biogasanlæg, som derefter leverer afgasset biomasse til gyllebeholderen.

Lovgivning

De ansøgte gyllebeholdere skal behandles efter Planloven og Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

De hovedhensyn, som lovgivningen sigter på at varetage, handler bl.a. om at hindre spredt bebyggelse i det åbne land og sikre hensynet til jordbrugserhvervene samt landskabelige og naturbeskyttelsesmæssige hensyn. Derfor fastlægger lovgivningen også en umiddelbar ret til at opføre det byggeri, der er erhvervsmæssig nødvendig for landbruget, mens øvrigt erhvervsbyggeri henvises til planlagte områder.

Af vejledningen til Landzoneadministration Planlovens §§ 34-38 fremgår, at der skal være en driftsøkonomisk begrundelse for, at byggeriet placeres på netop den pågældende ejendom, hvis der under bedriften findes andre mere hensigtsmæssige placeringer. Dette kan være i tilknytning til eksisterende bygninger.

Ansøgninger og vurderinger

Som udgangspunkt skal byggeri i det åbne land holdes samlet. Fritliggende gyllebeholdere i det åbne land kan være meget synlige i landskabet. Etableres der teltoverdækning på beholderen, vil den være endnu mere synlig i landskabet.

Det er Teknik og Miljø vurdering, at fritliggende gyllebeholdere bør tillades, hvor der kan dokumenteres at være væsentlige driftsøkonomiske fordele for landbruget, herunder fordele i forhold til transport/klima.

Hvis der ikke kan redegøres for de væsentlige driftsøkonomiske fordele ved en fritliggende placering, bør der henvises til en anden placering eller placering i tilknytning til eksisterende byggeri.

Det er endvidere Teknik og Miljø vurdering, at det også skal gøres til en forudsætning, at placeringen i givet fald skal ske under hensyntagen til naboer, landskab, natur og miljø m.v. Hensynet til naboer, landskab, natur og miljø sikres med vilkår i tilladelserne. I lovgivningen er det fastsat, at der skal stilles vilkår til beplantning, og til at gyllebeholderne skal fjernes, når de ikke længere er nødvendige for driften. Herudover kan der stilles vilkår til eksempelvis til- og frakørselsforhold samt driftsvilkår ift. støj og lugt.

Såfremt hensynet til naboer, landskab, natur og miljø ikke kan sikres tilstrækkeligt med vilkår eller en alternativ placering, vurderer Teknik og Miljø, at der skal meddeles afslag.

Teknik og Miljø har modtaget fem ansøgninger om gyllebeholdere i det åbne land (se bilag 1).

Såfremt at Natur-, Miljø- og Klimaudvalget beslutter at følge indstillingen, er det Teknik og Miljø vurdering, at der vil kunne gives tilladelse til ansøgning 1, 2 og 3 i bilag 1, mens der ift. ansøgning 4 og 5 ikke kan gives tilladelse til en fritliggende gyllebeholder.

Indstilling

Det indstilles at Natur-, Miljø- og Klimaudvalget beslutter:

- At der gives tilladelse til fritliggende gyllebeholdere, når placeringen giver driftsøkonomiske fordele, og der samtidig kan tages tilstrækkeligt hensyn til naboer, landskab, natur og miljø i overensstemmelse med ovenstående og de i bilag 1 angivne eksempler, eller tilsvarende
- At Teknik og Miljø går i dialog med ansøger om alternativ placering til fritliggende gyllebeholdere, når placeringen giver driftsmæssige fordele, men der ikke med den ansøgte placering er taget tilstrækkeligt hensyn til naboer, landskab, natur og miljø
- At der gives afslag til fritliggende gyllebeholdere, når der ikke kan redegøres for, at placeringen giver driftsmæssige fordele i overensstemmelse med de angivne eksempler, eller tilsvarende
- At Teknik og Miljø bemyndiges til at træffe afgørelse efter ovennævnte retningslinjer i tilsvarende sager.

Beslutning

Indstilling tiltrådt.

Lene Dybdal (A) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Beskrivelse og vurdering af 5 ansøgninger

Ansøgt placering af gyllebeholder på Nagstrupvej

Ansøgt placering af gyllebeholder på Vester Nørlundvej

Ansøgt placering af gyllebeholder på Brondbjergvej

Ansøgt placering af gyllebeholder på Lystlundvej 4

Ansøgt placering af gyllebeholder på Kytterupvej 18

Punkt 4: Ansøgning fra Færch vedr. fortsat drift af grundvandskøleanlæg

13.02.01-P19-47-18

Sagsfremstilling

TM/LKD - NMK

Færch A/S har ansøgt om tilladelse til fortsat at benytte deres grundvandskøleanlæg, hvor grundvand benyttes til indirekte køling af virksomhedens proceskølevand og herefter reinjiceres til grundvandsmagasinet. Den nuværende tilladelse udløber den 23. maj 2020.

Færch A/S er beliggende i OSD (Område med Særlig Drikkevandsinteresse) og i indvindingsoplandet til Nibsbjerg Vandcenter.

Det fremgår af Holstebro Kommunes indsatsplan for grundvand og drikkevand, at der som udgangspunkt ikke gives tilladelse til nye vertikale varmeboringer eller til nye grundvandskøleanlæg indenfor OSD og indvindingsoplande. Dette skyldes de store miljømæssige og samfundsøkonomiske interesser i at beskytte byens drikkevandsmagasin bedst muligt, og at boringer potentielt kan udgøre en risiko for forurening af grundvandet, når de beskyttende jordlag brydes. Endvidere kan driften udgøre en risiko, især ved tilsætning af korrosionshæmmer, frostvæske mv.

Grundvandskøleanlægget ved Færch A/S er et eksisterende lovligt anlæg, der blev etableret inden vedtagelsen af indsatsplanen. Anlægget har været i drift siden 2003, og består af et lukket kredsløb uden tilsætningsstoffer og med dobbeltvekslere til forbrugskredsløbet

Færch A/S har, sammen med Vestforsyning Varme A/S undersøgt alternative muligheder for at udnytte overskudsvarmen, men de undersøgte scenarier har vist sig ikke at være økonomisk rentable på nuværende tidspunkt.

Færch A/S har ansøgt om en ændret drift af grundvandskøleanlægget, således at gennedkølingen af grundvandet begrænses i forhold til den nuværende drift, hvor der skal være termisk balance set hen over et år. Herved kan Færch A/S spare 630 MWh/år, hvilket svarer til omkring 430.000 kr. pr. år (el- og serviceomkostninger). Dette vil medføre en opvarmning af grundvandsmagasinet, der efter 25 år vil brede sig knapt én kilometer nedstrøms pumpeboringerne. Varmeudbredelsen er simuleret ud fra en grundvandsmodel, som Færch A/S har fået udarbejdet. Simuleringerne af varmeudbredelsen viser, at der ikke vil forekomme temperaturpåvirkninger ved de nærmeste indvindingsboringer til Frøjk Vandværk og Nibsbjerg Vandcenter, der er beliggende ca. 2 km fra Færch A/S. Endvidere vurderes, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af de grundvandskemiske og mikrobiologiske forhold.

Teknik og Miljø vurdering

Iht. bekendtgørelse nr. 1716 af 15. december 2015 om Varmeindvindingsanlæg og Grundvandskøleanlæg må der kun meddeles tilladelse til grundvandskøleanlæg, såfremt det vurderes, at anlægget ikke medfører en temperaturstigning på mere end 0,5 grader ved bestående boringer til vandforsyning og at grundvandsressourcen i områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) efter en periode på 10 år efter driftsstop vil være anvendelig til vandindvinding til brug for vandforsyning.

De fremsendte beregninger af varmeudbredelsen viser, at der både ved uændret drift og ved reduceret gennedkøling ikke sker påvirkning af temperaturen ved de nærmeste indvindingsboringer til Frøjk Vandværk og Nibsbjerg Vandcenter. Vestforsyning Vand har meddelt, at de i deres nuværende strategi for fremtidig vandforsyning ikke har planer om at etablere en kommende drikkevandsboring i området omkring Færch. Vestforsyning har gennem en længere periode søgt efter en supplerende kildeplads til Frøjk Vandværk og Nibsbjerg Vandcenter men har endnu ikke har fundet den fremtidssikrede kildeplads. Vestforsyning Vand A/S har en principiel betænkelighed ved, at grundvandskøleanlægget er placeret i samme indvindingsmagasin som byforsyningen og et udpeget OSD-område.

Teknik og Miljø anbefaler, at der meddeles tilladelse til fortsat drift af grundvandskøleanlægget, idet der er tale om et eksisterende anlæg, og idet anlægget er etableret med et lukket kredsløb uden tilsætningsstoffer. I henhold til Vandforsyningsloven gælder det, at når en vandindvindingsstilladelse bortfalder som følge af en tidsbegrænsning, skal en ny tilladelse meddeles i det omfang, der fortsat er behov for vandindvinding, medmindre samfundsmæssige hensyn, er til hinder herfor. Det vurderes, at der ikke umiddelbart er væsentlige samfundsmæssige hensyn, der taler imod en fornyet tilladelse af det eksisterende.

Teknik og Miljø anbefaler endvidere, at tilladelsen meddeles på betingelse af fortsat drift med termisk balance, grundet forsigtighedsprincippet. Ved en ændret drift med nedsat gennedkøling vurderes der at være behov for at kunne verificere

den simulerede varmeudbredelse ved at etablere mindst to nye monitoringsboringer. Det vurderes relevant at tage forsigtighedsprincippet i betragtning, idet der vil være en usikkerhed i modelberegningen af varmeudbredelsen, en risiko ved etablering af nye monitoringsboringer og da drikkevandsressourcen har en meget stor samfundsøkonomisk værdi, og det er vanskeligt at finde nye kildepladser. På baggrund heraf vurderes der ikke at være proportionalitet i virksomhedens fortjeneste ved at afvige fra den termiske balance i forhold til den øgede risiko det vil medføre for påvirkning af grundvandsmagasinet.

Såfremt udvalget beslutter, at der skal arbejdes videre med en tilladelse til fortsat drift af grundvandskøleanlægget frem til 2030, baseret på termisk balance, anbefaler Teknik og Miljø, at der sendes et udkast til tilladelse i høring hos Færch A/S, og at udvalget bliver orienteret, såfremt der kommer væsentlige bemærkninger hertil.

Indstilling

Det indstilles, at Natur-, Miljø- og Klimaudvalget beslutter:

- at udkast til tilladelse til fortsat drift af grundvandskøleanlægget, baseret på termisk balance, sendes i høring hos Færch A/S.

Beslutning

Indstilling tiltrådt.

Udvalget gør opmærksom på, at der fremover ønskes en løsning med udnyttelse af overskudsvarmen til fjernvarmesystemet. Udvalget vil tage kontak til relevante myndigheder med henblik på at fjerne barrierer for benyttelse af overskudsvarme.

Lene Dybdal (A) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Notat vedr. ansøgning om fortsat drift af grundvandskøleanlæg

Ansøgning om tilladelse til fortsat drift af grundvandskøleanlæg

Bilag1 til ansøgning om fortsat drift af grundvandskøleanlæg

Punkt 5: Nedlæggelse af toiletbygning ved Nørhede Plantage

01.05.15-P20-1-20

Sagsfremstilling

TM/THN - NMK

I den kommunalt ejede skov Nørhede Plantage, etablerede den tidligere Ulfborg-Vemb Kommune en lille handicapsti og en legeplads med legeredskaber for handicappede. Projektet blev udført før kommunalreformen i 2007.

Ved handicapfaciliteter i naturen skal der være toiletfaciliteter til rådighed, derfor blev der som en del af projektet opstillet en toiletbygning. Toilettet er uden træk og slip, og der er ikke vand til fingervask. Toilettet er af typen der er udformet som en "Raket". Størrelsen på toiletrummet lever ikke op til kravene til et handicaptoilet.

Legeredskaberne for handicappede blev fjernet for ca. 10 år siden, da de blev vurderet i for dårlig stand, og for farlige i brug uden kyndig vejledning. Legepladsen har ikke fungeret som handicaplegeplads i de sidste ca. 10 år.

For anden gang på 10 år er toilettet, der er placeret direkte oven på samletanken, skubbet op af jorden pga. pres fra den vandmættede jord. På grund af toilettet bruges meget lidt var tanken næsten tom, hvilket er en medvirkende årsag til, at den blev presset op. Første gang blev tank og toilet sat på plads igen.

Værdien af toiletbygningen, sammenholdt med den sparsomme anvendelse, vurderes til ikke at stå i forhold til udgifter til retablering, samt udgifter til rengøring. Årlig rengøring af toiletbygningen ligger på 25.000 kr/år. Behovet for toiletfaciliteter i Nørhede Plantage vurderes ikke at være stort nok til at begrunde en opgradering til et nyt og mere moderne toilet som erfaringsmæssigt koster i størrelsesorden 250.000 til 400.000 kr afhængigt af størrelse og indretning.

Ift. serviceringen med toiletfaciliteter i de vestligste naturområder i kommunen, så findes der gode offentligt tilgængelige toiletfaciliteter ved Bjerghuse, og det forventes, at toilettet ved Spidsbjerg Strand opgraderes af Miljøstyrelsen i løbet af 2020.

Teknik og Miljø vil derfor anbefale, at toiletbygningen ved Nørhede bliver nedlagt og fjernet.

Indstilling

Det indstilles, at Natur-, Miljø- og Klimaudvalget beslutter:

- at toiletbygningen i den kommunalt ejede Nørhede Plantage nedlægges og fjernes.

Beslutning

Indstilling tiltrådt.

Bilag

Bilag 1 - oversigtskort Nørhede Plantage

Bilag 2 - Toilet Nørhede Plantage februar 2020

Punkt 6: Formidlingsprojekt ved Tvis Mølle Naturlaboratorium

04.00.00-P20-1-20

Sagsfremstilling

TM/HK – NMK

Tvis Mølle Naturlaboratorium har fået bevilliget 1 million kroner af Friluftsrådet. Pengene er til medfinansiering af den første af fire platforme, som er planlagt at skulle være Naturlaboratoriet. Som en forudsætning for tilskuddet indgår, at Holstebro Kommune skal udvikle et formidlingsmateriale.

Teknik og Miljø har været i dialog med Friluftsrådet om hvilke formidlingstiltag, som vil kunne leve op til betingelserne om egenfinansiering.

Med ”Kulturen til forskel” for øje har Teknik og Miljø kontaktet den lokale kunstner, Jens Overgaard Christensen fra Staby og undersøgt mulighederne for at få udarbejdet en række formidlingsplancher, der kan ophænges i Natur- og Vandlaboratorierne samt i det eksisterende madpakkehus. Formidlingsplancherne skal omhandle de stedbundne temaer, der ligger i området og naturen. I bilag 1 er temaerne uddybet. Formidlingsplancherne vil bestå af akvareller, tekster, historiske fotos og tekniske illustrationer (f.eks. målebordskort) og vil få en størrelse på op til 1*2 meter. Plancherne til den samlede formidling er anslået at koste omkring 150.000 kr.

For at sikre troværdig skitsering og formidling, vil både Holstebro Museum og Geopark Vestjylland samt Børn og Ungeforvaltningen blive inddraget i den endelige afklaringsproces af indhold og udformning.

Ved projektet får Holstebro Kommune rettighederne til illustrationer, tekster, fotos etc. således dette fremadrettet også vil kunne benyttes i trykt såvel som elektronisk undervisningsmateriale, foldere og informationsmateriale til både undervisere og andre besøgende. Materialet vil ligeledes kunne gøres tilgængeligt på Holstebro Kommunes Åbenskole Portal.

Friluftsrådet har godkendt, at det ovenfor beskrevne formidlingsprojekt kan udgøre Holstebro Kommunes egenfinansiering.

Teknik og Miljø har været i dialog med Geopark Vestjylland og Kunst og Kultur i Holstebro Kommune vedrørende medfinansiering af formidlingsprojektet. Synliggørelse af Tvis Mølle Naturlaboratorium som et vigtigt besøgssted i Geopark Vestjylland betyder, at projektet vil kunne støttes med 20.000 kr. af Geopark Vestjylland, hvilket dækker udgifterne til planchen omhandlende geologien i området. Sagen vedr. medfinansiering af planchen omhandlende kulturhistorien i området behandles i Kultur- og Fritidsudvalget mandag den 16. marts.

Det anbefales, at Natur-, Miljø- og Klimaudvalget beslutter, at projektet optages i udvalgets projektkatalog og der prioriteres 150.000 kr. til projektet indenfor udvalgets ramme Natur og Friluftsliv.

Indstilling

Det indstilles, at Natur-, Miljø- og Klimaudvalget:

- optager projektet i udvalgets projektkatalog og prioriterer 150.000 kr inden for udvalgets ramme til Natur og Friluftsliv.

Beslutning

Indstilling tiltrådt.

Bilag

Bilag 1 - Vandløbsskitse

Punkt 7: Forvaltningsplan for bæver i høring

01.05.18-P15-1-20

Sagsfremstilling

TM/JL - NMK

Miljø og Fødevareministeriet har udsendt forslag til forvaltningsplan for bæver i bred høring.

Ringkjøbing Amt gav i april 1999 på en række vilkår tilladelse til Naturstyrelsens forsøgsvisse udsætning af 18 bævere i det statsejede skovområde Klosterheden i Lemvig Kommune. Tilladelsen blev i september 2004 gjort permanent. Siden har bæverne bredt sig i Klosterhedens vandløb og til en række sydligere beliggende vandløb, der omfatter storåsystemet i Holstebro og Herning kommuner og andre vandløb længere syd på i Jylland. Der findes nu bæverfamilier i bl.a. Råsted Lilleå, Gryde Å, Savstrup Å og Tvis Å, og bævere er under etablering i en række andre vandløb i Storåsystemet samt i Hellegård Å og ved søer i Karup Å systemet. Bestandens årlige tilvækst har jf. Århus Universitet i de seneste år været på 16-19 % og det estimeres, at antallet af bævere i Jylland nu ligger på 240-270 individer (se udbredelse i bilag). 250 individer fordelt på 50 bæverfamilier vurderes at svare til niveau for gunstig bevaringsstatus for artens bestand i Jylland.

Bæveren blev efter mere end 1.000 års fravær i Danmark genudsat med henblik på at skabe mere dynamik i naturen. Bæveren danner ved træfældning og dæmningsbyggeri tidvist oversvømmede enge, lysåbne skovområder samt genererer mere dødt træved og dermed biologiske nicher og livsgrundlag for en række dyre- og plantearter samt skjul for fisk i vandløbene. Ud over disse åbenlyse fordele for biodiversiteten har bæverens tilstedeværelse også konsekvenser for landbrugsdrift og skovbrug, på grund af forhøjet vandstand bag bæverdæmninger, som potentielt kan påvirke landbrugsarealer.

Laks, ørred og visse lampretter, der er afhængige af fri passage i vandløbene for at komme til og fra gyde- og opvækstområderne øverst i vandløbene påvirkes også. En bæverdæmning medfører normalt, at der er et diffust vandfald ud over bæverdæmningen med en niveauforskel på ca. 70 cm, der ikke er passabel for fisk - se foto i bilag af bæverdæmning i Idom Å. Bæverens natur er at opstemme lavvandede mindre vandløb med dæmninger for på den måde at kunne etablere dens bæverbo et sted, hvor den kan have en neddykket indgang, hvor den er beskyttet mod fjender i form af f.eks. hund, ræv og ulv. I større vandløb bygger den ikke dæmninger.

Ringkjøbing Amt og Naturklagenævnet tog i 2004-2005 stilling til bæverens fremadrettede forvaltning i Danmark. Blandt vilkårene i Naturklagenævnets afgørelse var at:

- Naturstyrelsen senest i september 2015 skulle have udarbejdet en ny forvaltningsplan for bæveren.
- Forvaltningsplanen skulle godkendes af den myndighed, der havde dispensationsbemyndigelsen efter naturbeskyttelseslovens §3 på det pågældende tidspunkt (tidligere amtet - nu kommunerne).
- Vandløbenes vandaflledningsevne skulle sikres i overensstemmelse med gældende vandløbsregulativer.

I 2016 er bæveren optaget på referencelisten over EU-natur i det vestlige Jylland, så den betragtes som en naturlig del af den danske natur, ligesom bæveren skal forvaltes som strengt beskyttet bilag IV art efter EU's habitatdirektiv.

Teknik og Miljø har gennemlæst planen og finder, at følgende forhold af betydning for Holstebro Kommune skal fremhæves:

Konsekvensvurdering og betydningen ift. andre beskyttede arter:

En forvaltningsplan, der beskriver forvaltningen af en indført art i en række Natura 2000 områder, skal efter Teknik og Miljø vurdering konsekvensvurderes efter habitatdirektivet med henblik på at afveje beskyttelsen af bæver i forhold til det eksisterende udpegningsgrundlag, der bl.a. består af migrerende fiskearter, ligesom der skal tages stilling til de afværgeforanstaltninger, der er foreslået for at beskytte det eksisterende udpegningsgrundlag i Natura 2000 området (jf. EU-dom mod Polen C-441/17). I den forbindelse er det ikke af betydning, om bæverens aktiviteter findes indenfor selve habitatområdet eller påvirker ind i habitatområdet (jf. EU-dom mod Tyskland C-142/16).

Forvaltningsplanen angiver, at da "bæveren er omfattet af habitatdirektivets strenge beskyttelse håndteres bæverens aktiviteter som udgangspunkt ikke, der kan dog være situationer, hvor andre hensyn, herunder til andre beskyttede arter, efter en konkret vurdering kan nødvendiggøre en håndtering..."

Naturstyrelsen har de seneste fire år på kommunens anbefaling i november- december delvist nedtrukket væsentlige bæverdæmninger i øvre del af Gryde Å (2016-2019) og Idom Å (2019), dæmninger der har spærret for laksefiskenes adgang til gydeområder langt oppe i vandløbet, hvor kommunen har gennemført væsentlige restaureringsindsatser (genslyngninger og udlægning af grus- og stenmateriale). Med denne afværgeforanstaltning er det lykkedes at opretholde en markant laksegydning opstrøms bæverdæmningerne i Gryde Å, selvom der pt. er mindst en og muligvis 2 bæverfamilier i vandløbet. Der er i dag ikke udsætning af laks og ørred i Storå- og bestandene skal hermed være selvreproducerende.

Det fremgår ikke konkret af forvaltningsplanen, om praksis omkring nedtrækning af bæverdæmninger kan forventes at fortsætte.

Det fremgår endvidere ikke af forvaltningsplanen hvordan koordineringen til forvaltningsplan for laks bliver, da denne forventes at skulle revideres af Miljøministeriet i sommeren 2020.

Vandløbsregulativer og afledte revisionsopgaver:

Forvaltningsplanen lægger op til at sekundære dæmninger, der ikke vurderes nødvendige af hensyn til bæverens bo, kan fjernes, men at primære bæverdæmninger nedstrøms et bæverbo er beskyttede, og at vandløbsregulativer løbende skal tilpasses bæverdæmningerne. Der er i forvaltningsplanen ikke taget stilling til, om bæverdæmninger ved forladte bæverbo kan/skal fjernes.

Man forholder sig i forvaltningsplanen ikke til omfanget af de opgaver det tilfører kommunerne samt de omkostninger som er forbundet hermed, til fornyede opmålinger og ressourcer til regulativrevision. Regulativrevisioner er en administrativ tung opgave, som indebærer høringsforløb og dialog med lodsejere, og vil være defineret af hvor og hvornår bæveren slår sig ned.

Planen forholder sig heller ikke til hvordan - og hvem der skal betale for kompensation af lodsejere, som påføres tab som følge af en regulering og et nyt regulativ. Ved reguleringssager kan der opstå situationer hvor en kommune pålægges at betale kompensation for reguleringen, men det oplyses ikke om staten vil kompensere kommunen i sådanne situationer.

National viden om bævernatur

Teknik og Miljø vurderer, at der er behov for øget national viden om den biodiversitet, bæveren giver anledning til ved tidvis oversvømmelse, træfældning og dæmningsbyggeri. Der er endvidere behov for øget viden om værdien af midlertidige afværgeforanstaltninger i form af delvis fjernelse af primære dæmninger i laksefiskenes vandringsperioder.

Med baggrund i ovenstående forhold er det Teknik og Miljø's anbefaling, at der afgives høringssvar, der

- anbefaler en udbygning af forvaltningsplanen med en beskrivelse af bæverens forventede påvirkning af udpegningsgrundlaget i jyske EF-habitatområder og de afværgetiltag, der automatisk sættes i værk for at beskytte arter og naturtyper i tilknytning til Natura 2000 områder.
- påpeger behovet for habitatkonsekvensvurdering af forvaltningsplanen og hensynet til eksisterende Natura 2000 områders udpegningsgrundlag både gældende for naturtyper og arter - herunder vandrefisk (laks) og lampretter (hav-, flod- og bæklampret).
- efterspørger stillingtagen til - og klarhed om - kommunernes afledte opgaver, med tilpasning af vandløbsregulativerne til bæverens dæmningsbyggeri og de afledte omkostninger, herunder til administrativ opgaveløsning og de erstatningsmæssige forhold for lodsejere.
- anmoder om klarhed omkring kriterier for hvornår dæmninger kan forventes fjernet af Naturstyrelsen, således at Holstebro Kommune i sin vandløbsadministration kan vurdere hvor det vil være meningsfuldt at investere i fjernelse af øvrige spærringer og gennemføre vandløbsforbedrende indsatser - etablering af gydeområder m.v.
- opfordrer til en fortsat smidig proces, når kommunen som §3 og vandløbsmyndighed indstiller en spærring til hel eller delvis fjernelse i private og offentlige vandløb.
- opfordrer til at staten forholder sig til hvordan - og hvem, der skal betale for kompensation af lodsejere, som påføres tab som følge af en regulering og et nyt regulativ.
- opfordrer til at staten følger udviklingen og konsekvenserne af forvaltningsplanen, herunder belyser artsrigdom og udviklingen i naturkvalitet og naturtyper i og omkring bæverdæmninger.

Teknik og Miljø har udarbejdet forslag til høringssvar (bilag).

Indstilling

Det indstilles, at Natur-, Miljø- og Klimaudvalget:

- beslutter at indsende udkast til høringssvar til Miljø og Fødevareministeriet i forbindelse med forslag om ny bæverforvaltningsplan.

Beslutning

Indstilling tiltrådt.

Udvalget lægger vægt på, at Miljø og Fødevareministeriet tydeliggør, hvordan de forskellige interesser skal afvejes i forhold til hinanden og det forventes, at staten afholder compensation af lodsejere, som påføres tab som følge af forekomsten af bævere.

Bilag

Bilag. Miljø og Fødevareministeriet. Forvaltningsplan for bæver i høring

Bilag. fotos og bæverudbredelse

Bilag. Miljø og Fødevareministeriet. Høringssvar til forvaltningsplan for bæver

Punkt 8: Budgetopfølgning pr. 29. februar 2020

00.30.00-S00-4-19

Sagsfremstilling

AD/PMP - NMK

I henhold til Holstebro Kommunes bevillingsregler skal der hvert år gennemføres tre større budgetopfølgninger. Det skal ske med udgangspunkt i forbruget pr. 29. februar, 31. maj og 31. august.

Teknik og Miljø har pr. 29. februar 2020 følgende forventninger i forhold til det vedtagne budget for 2020.

DRIFT:

Der henvises til bilag: NMK budgetopfølgning Drift (pr. 29.02.2020).

På Natur-, Miljø- og Klimaudvalgets område forventes der ingen afvigelser fra det korrigerede budget. Der blev ultimo 2019 igangsat en opbremsning af forbrug med henblik på at sikre, at Holstebro Kommune kunne overholde sin serviceramme. I den forbindelse blev der på driftsområdet Natur og Miljø opsparet uforbrugte midler, ud over den 5% genbevillingsramme, som er fastsat i bevillingsreglerne. I de vedhæftede bilag er det alene genbevilling inden for 5% rammer, der er medtaget i korrigeret budget. Teknik og Miljø har indstillet, at der genbevilges det fulde restbeløb, da der var tale om en bevidst udskydelse af driftsopgaver fra 2019 til 2020.

ANLÆG:

Der henviser til bilag: NMK budgetopfølgning anlæg (pr. 29.02.2020).

Der forventes ikke ændringer, bortset fra tidsforskydninger.

Sted nr. 071332 - Klimasikring Storå: Teknik og Miljø indstiller, at der udskydes 20.000.000 kr. af rådighedsbeløbet i 2020 til 2022, da VVM-proces skal være afsluttet før projektering og udbud kan gennemføres.

Sted nr. 0146301 - Lodsejerkompensation vedr. klimasikring af Storå: Teknik og Miljø indstiller, at der udskydes 2.081.000 kr. af rådighedsbeløbet i 2020 til 2022 - da forhandlingerne med lodsejerne ikke forventes igangsat før ultimo 2021.

Indstilling

Det indstilles at Natur-, Miljø- og Klimaudvalget tager budgetopfølgningen for driftsområder til efterretning.

Det indstilles, at Natur-, Miljø- og Klimaudvalget over for Byrådet anbefaler, at budgetopfølgningen for anlægsområdet tages til efterretning, med følgende ændringer.

- at der udskydes 20.000.000 kr. af rådighedsbeløbet i 2020 vedr. Klimasikring Storå til 2022. Rådighedsbeløbet i 2020 tilgår likvide aktiver og rådighedsbeløbet i 2022 finansieres af likvide aktiver.
- at der udskydes 2.081.000 kr. af rådighedsbeløbet i 2020 vedr. Lodsejerkompensation vedr. Klimasikring af Storå til 2022. Rådighedsbeløbet i 2020 tilgår likvide aktiver og rådighedsbeløbet i 2022 finansieres af likvide aktiver.

Beslutning

Indstilling tiltrådt.

Bilag

Anlæg - Natur, Miljø og Klima pr. 29-02-2020

NMK budgetopfølgning Drift pr. 29.02.2020

Punkt 9: Lukket: Meddelelser

00.01.53-G00-1-19